

Recensie: De Patrick ★★★1/2***

Kinepolis Antwerpen
woensdag 28 augustus 2019

foto © Savage Film

Recensie:

De existentiële dramafilm/tragikomedie *De Patrick* filmde regisseur Tim Mielants in de zomer van 2018 in de Belgische Ardennen. Voor de hoofdrol kwam Kevin Janssens 17 kilo bij, vooral door gesmolten ijs te verorberen. Stemningswisselingen kreeg ie daar gratis bij. Naast hem zijn onder andere Ariane Van Vliet (als Liliane), Tine Van den Wyngaert (als Sabrina) en Janne Desmet (Josée) poedelnaakt te zien in deze film die zich afspeelt op een nudistencamping terwijl Mielants vooral het aseksuele van het naakte en imperfecte lichaam toont, wat niet wil zeggen dat er geen seksscènes in de film zitten.

De Patrick blijkt een autistische man van 38 zonder ambitie die nog steeds bij zijn ouders op de camping woont. Hij maakt meubels hoewel hij daar geen opleiding voor heeft en slaapt in zijn atelier. Liliane (Ariane Van Vliet) heeft seks met hem, beloont hem met een confituurpot (met 8 potjes naast elkaar op de richel wordt gesuggereerd dat dit minstens de achtste keer is), en ze lijkt op het eerste zicht uitgeblust in haar relatie met Herman (Pierre Bokma). Maar dat is schijn, want wanneer Patricks vader Rudy (Josse De Pauw) overlijdt, wil Herman de leiding over de camping nemen. Zelfs toen Patricks vader nog leefde, was ie al erg kritisch over het gebrek aan investeringen, zoals douches die niet werken om maar iets te zeggen. Zaken die hij steeds aanhaalde op een bewonersvergadering. Liliane zit mee in het complot: 'Laat Herman voor de camping zorgen. Je vader krijg je er niet mee terug.' klinkt het waarop Patrick 'Ik probeer gewoon mijn hamer terug te vinden.' antwoordt.

Nog voor Patrick zijn vader verliest, is hij zijn hamer kwijt. Een model dat al zes jaar niet meer geproduceerd wordt en dus niet meer in de catalogus staat. 'J'ai perdu mon marteau' zegt ie dan ook aan de agent die zo nu en dan langskomt. De dertiger wil zijn hamer terug, temeer omdat ie elke keer in zijn atelier moet kijken naar het gapende gat tussen de zes andere hamers. Dat gat wordt uiteindelijk het beeld van de gapende wonde die maar niet lijkt te helen, waardoor de afwezige hamer steeds meer een metafoor wordt, een parallel beeld voor het verlies van zijn vader. Wanneer Patrick zijn hamer terug wil, wil hij in feite ook zijn vader terug. Een nieuw exemplaar ter vervanging zodat de set terug compleet is, blijkt onmogelijk. En een ander exemplaar (stiefvader als je wil) uit een andere serie past dan wel qua grootte maar qua uiterlijk niet. De Patrick gaat dus over de (on)vervangbaarheid van mensen en dingen.

In zijn zoektocht naar de hamer stelt de agent hem voor om zich niet te laten leiden door emoties. Maar Patrick zal op den duur zo geobsedeerd geraken om zijn hamer terug te vinden dat ie waanideeën krijgt. In die zin dat ie niet in staat blijkt om nog een banale ruzie tussen twee kampeeders op te lossen wie waar mag staan. Wanneer blijkt dat de inhoud van de kassa gestolen is, verdenkt Patrick al meteen Herman zonder over feiten te beschikken. Zeker wanneer blijkt dat Herman zich heeft verwond, denkt de autistische dertiger dat dat komt omdat ie zijn hamer gebruikt heeft en zich daardoor heeft bezeerd. Uiteindelijk blijkt bijna iedereen op de camping wel zijn hamer eens gebruikt te hebben en is dus iedereen potentieel verdacht waardoor de sfeerzetting op den duur iets surreëls en absurd krijgt en de film het midden gaat houden tussen een psychologisch drama, een tragikomedie, en een whodunit.

Patrick kan niet alleen op de interesse van Liliane rekenen. Ook die van Nathalie (Hannah Hoekstra) groeit. Zij heeft een leven als advocate opgegeven om met de artiest Dustin Apollo (Jemaine Clement), haar lief, op tour te gaan en zijn tourmanager te worden. 'Ik heb rechten gestudeerd. Ik heb mijn leven opzij gezet voor die gast.' vertelt ze aan Patrick terwijl ze de gelijkenissen tussen Patrick en haar onderstreept in 'We moeten allebei van ons leren afbijten.'

De cast met o.a. Katelijne Damen die Patricks blinde moeder Nelly speelt, acteert overtuigend en Mielants slaagt erin voldoende mysterie rond die campinggasten op te bouwen hoewel het nudisten zijn die hij toont. We zien dus een gemeenschap die weliswaar zich letterlijk open en bloot aan elkaar toont maar aan de andere kant "typisch Belgisch" het een en ander toegedeekt houdt, wat dan weer doet denken aan de doofpotoperaties die deel uitmaken van onze cultuur terwijl elk gezin of familie wel haar geheimen heeft of onderwerpen waar niet over gesproken kan worden.

Kevin Janssens zet op een indrukwekkende manier de rol van Patrick neer met de ogen op oneindig, gefocust op den duur op maar 1 ding. Hij heeft niet zo gek veel tekst. Het is dan ook vooral met zijn blik en mimiek dat ie ons moeiteloos weet te intrigeren. Kortom: opnieuw onderstreept ie maar eens wat een klasbak hij is. De manier waarop hij een personage neerzet, een dat fysiek aanwezig is maar psychisch zo goed als afwezig op den duur voor zijn omgeving, is erg sterk. Ook de manier waarop Mielants de psyche van deze eenvoudige ziel in beeld brengt die op den duur nog maar met één ding bezig is, omgevingsgeluiden niet meer hoort en dus ook het ruimere kader verliest, is zeer sterk.

Prachtig is de cinematografie die van de hand is van Frank van den Eeden. Vale kleuren en een zekere korrel op de film brengen in geen tijd de sfeer van de jaren '60 op het scherm. De esthetiek van de beelden komt tot een climax in scènes waarop de blauwe en rode zwaailichten van de politie in het domein te zien zijn, in de schoonheid van een volwassen zoon die zijn vader mee uit bad helpt maar ook in het verstilde commune-moment wanneer Patrick de as van zijn vader Rudy uitstrooit bijvoorbeeld.

Dat neemt echter niet weg dat het verhaal van De Patrick erg eenvoudig is en het verteltempo zeer traag. In die zin dat de probleemstelling al meteen vooraan in de film te zien is, en de oplossing pas op het einde. Wanneer Patrick opgepakt wordt en beschuldigd wordt van moord, voelt deze prent ook wat aan alsof ie in tijdnood kwam en snel het verhaal nog afgerond moet worden. Dat een commerciële zender mee achter deze film zit waarin zowel Frans, Nederlands als Engels gesproken wordt, is op zijn minst verrassend temeer omdat dit soort film zich echt wel eerder richt op een nichepubliek.

< Bert Hertogs >